

tőző betegségek forrása és hogy milyen megelőző intézkedéseket foganatosítottunk.

Összefoglalva ezek volnának azok az elvek, melyeket szem előtt tartva és végrehajtva eredményesen szembeszállhatunk honvédségünk átütőerejét nagymértékben károsan befolyásoló és az egész nép erőfeszítését megbénító fertőző megbetegedésekkel és járványokkal. Ha valahol, úgy ezen a téren kell a honvédorvosnak a legnagyobb mértékben öntevékenyen eljárnia és nem szabad megfélekednie arról, hogy a honvédorvos inkább megelőző, mint gyógyító orvos.

Dr. Sükösd Mihály o. ezredes.

Takarékosság az egészségügyi anyagszolgáltatásban

Az Eü. osztálynak az anyaggal való takarékoskodást biztosító intézkedései nem a szolgáltatást fogják csökkenteni, hanem még fokozottabb mértékben nyújtják a honvédszemélyeknek s azok hozzátartozóinak a szükségesnek tartott gyógyszereket, kötszereket és egyéb eü. cikkeket.

Ezzel a céllal ellentmondónak látszik az anyaggal való takarékoság elvének hangsúlyozása.

A valóságban ez könnyen megoldható, de ezen megoldásnak kelléke az eü. szolgálat minden tagjának megértő és segítő készsége.

Az eü. szolgálat (szervek) anyaggazdálkodásának hibái a k. u. k. időben kezdődtek. Ennek oka:

a) A csapatok, intézetek anyagigénylése mindig túlméretezett volt. A valóságos szükségletet meghaladó mennyiséget igényeltek, tudva, hogy felettes hatóságaik az igényléseket ügybuzgalomból, vagy csak elvből, megszokásból csökkenteni fogják.

b) Tévesen értelmezett felelősségből — a felelősségre vonástól való félelemből — tartottak kellálladéokban olyan cikkeket, melyekből éveken keresztül nem került felhasználásra semmi. Az anyag a hosszú raktárolástól elporladt, megromlott. A romlékonyságnak gyakori oka a tároló helyiség túlhideg, esetleg nedves volta, a nem tökéletes csomagolás, amelynek grammos vagy centigrammos méretei miatt az ellenőrzés keresztülvihetetlen. A gyógyszerek egy része bizonyos idő múlva hatástalanná válik. Ennek selejtezését a kezelő közeg nem viszi keresztül, mert fél a jogos felelősségrevonástól, hogy miért igényelt túlzott mennyiséget.

Ezek voltak a mult anyagigénylésének lényeges hibái és ezek ma is.

A H-20-ban felvett és gyakorlatilag fel nem használt cikkeknek olyan hosszú sora van, hogy ezeknek felsorolása túlhaladná e közlemény engedélyezett keretét. Az esetlegesen feltett ellentmondásra, hogy az eü. szolgálatnak minden eshetőségre fel kell készülnie, természetes válasz, hogy az anyagszolgáltatás szakemberek kezében van, akik tudják, hogy az orvost munkájában befolyásolni, gyógyszerelésében korlátozni — felelőssége csökkentésének kockázatátása nélkül nem lehet, de az esetleg évekig nem szükségelt gyógyszerből készletet tartani felesleges, mert az egészen ritkán előforduló esetben a beszerzés lehetősége fennáll.

Természetesen nem vonatkozik ezen megállapítás azokra a szerekre, amelyeknél a késlekedésben a veszély lehetősége áll fenn. Nincs szándékunkban példával alátámasztani a fentieket, de a közelmúltban olyan tipikus igénylést tapasztaltunk, hogy okulásul és ezen cikk közlésének egyik indokául előadjuk.

A Dithescop nevű thebaint és scopolamint tartalmazó gyógyszert, melyet kifejezetten elmebetegnek erős idegrohamainál (paralysis, delirium eseteinél) használtak, s amely mellékhatásaiban légzési zavart, szapora pulzust, collapsust okoz, igényelt egyik intézményünk. A csapat gyakorlatra ment, az igényelt mennyiség 20 ampulla volt.

Kérdésünkre, hogy miért igénylik ezt a dühöngő elmebetegre sem teljesen veszélytelenül csillapító gyógyszert, azt a választ kaptuk, hogy erre a közelmúltban egy karambolnál idegrohamot kapott honvédnek szüksége lett volna. Természetesen ezen nem oki, hanem tüneti gyógyszer helyett más csillapítószert teljesen elegendő volt, de az indikáció helyességét is elismerve, felesleges egy kihelyezésre akkora készletet igényelni, amely évekig nem kerül felhasználásra. (Egyébként a több millió beteget kitűnően és minden szolgáltatással ellátó új Országos Társadalombiztosító Intézet, melynek számos idegosztálya van, a Dithescopot nem sorolja hivatalos gyógyszerei közé.

Más kirívó példa a H-20-ban felvett és a honvédségnél mindenfajta fájdalom ellen használt gyógyszert a Dolor. Ezt a szert jóformán csak a honvédség részére gyártják, mert a polgári gyakorlatban csak egész komoly mérlegeles után nyújtják aethylmorphin tartalma miatt, s akkor is a jóval olcsóbb, de hatásában teljesen azonos magisztrális formában. A szer állandó használata egyébként megszokással jár és hatását elveszíti. A Dolor, Dithescop és még hosszan felsorolható szerek azok, amelyekkel csökkenthető az eü. osztály költségvetése, illetve ame-

lyek megtakarításában felemelhető azon korszerű gyógyszerek mennyisége, amelyekkel jelenleg szűken bántunk.

Döntő takarékosági tényező azonban nem a gyógyszerek fajtái, hanem e közlemény elején hangsúlyozott mennyiségek.

Ezen a téren kell az igénylő orvosoknak azt a tényt szem előtt tartani, amire az Anyagi Értesítő bevezetésében figyelmeztet, hogy a „kincstári anyagra nem kell vigyázni, az állam kibirja” világ elmúlt. Az állam tulajdona a mi személyi tulajdonunk és az eü. anyaggal való takarékoskodás önmagunkkal szemben is fennálló kötelesség.

Tudatában vagyunk annak, hogy a jelenlegi gyakorlatot helyes irányba terelni körendelejtél, közleményekkel nem lehet.

Az anyag esetleges késedelmes kiutalását az igénylések-nél a jövőben nem kell számításba venni, mert az eü. osztály az igénylő ügydarabot gyógyszerterkérő élő személynek tekinti és a kiadványozást sürgősen intézi el.

Az eü. osztály munkájában érvényesülni fog az a lenini gondolat, mely a Központi Bizottságot szervezeti munkájában irányította, hogy a legfőbb dolog az emberek kiválasztása és a *végrehajtás ellenőrzése*.

Legjobb tudomásunk szerint az eü. osztálynak ezen a vonalon újszerű tervei vannak, melyek biztosítják a katonai egészségügy racionalizálását, egybevetve a honvédségnél elsősorban kötelező szocialista célkitűzéssel, hogy *a legfőbb érték az ember*.

Dr. Wollák András, o. alezredes.

Rejtett tartalék

Nemzetgazdasági érdek fűződik ama igyekvéshez, mely a motorok szerelésével járó költség mérséklésére meg az anyag élettartamának növelésére irányul. *A dugattyúk újragyűrűzése*, bár teljesen *műszakiatlan eljárás*, mindazonáltal gyakran kikerülhetetlen módszer, mert gyors és egyszerű szereléssel újítható meg általa a motor legérzékenyebb, legdrágább része. Különösen képpen a *táborszerű* viszonyok között elfogadott ez a szükség-szerű, de *műszakiatlan eljárás*, ahol a gépjárművek sürgetett, hajsolt körülményei uralgó jelleget öltenek. Honvédségünk motoros műszaki közegei tehát eleven éberséggel figyelik azt az új ipari erőfeszítést, mely odairányul, hogy ezt a *táborszerű*, gyors, katonás eljárást: *a gyűrűzést*, feltétlen elfogadható, műszakilag elismert műveletté fejlessze.